

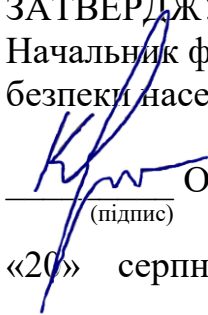
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКИ НАСЕЛЕННЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету управління та
безпеки населення

Олексій КОСОЛАПОВ
(підпис)

«20» серпня 2024 року

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі
знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053
«Психологія» та у галузі знань 23 «Соціальна робота» за
спеціальністю 231 «Соціальна робота» за освітньо-науковою
програмою «Психологічна і соціальна реабілітація»

мова навчання – українська

2024 рік

Програма атестаційного екзамену розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Психологічна і соціальна реабілітація» для підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» та у галузі знань 23 «Соціальна робота» за спеціальністю 231 «Соціальна робота».

Програму атестаційного екзамену рекомендовано кафедрою психології діяльності в особливих умовах.

Протокол від «28» червня 2024 року № 11

Начальник кафедри психології діяльності в особливих умовах

(підпис)

Наталія ОНИЩЕНКО

«28» червня 2024 року

Схвалено проектною групою освітньо-наукової програми «Психологічна і соціальна реабілітація»

Гарант освітньо-наукової програми
«Психологічна і соціальна реабілітація»

(підпис)

Олег НАЗАРОВ

(підпис)

«28» червня 2024 року

Програму атестаційного екзамену ухвалено вченою радою факультету управління та безпеки населення

Протокол № 1 від «20» серпня 2024 року

Голова вченої ради факультету управління та безпеки населення

(підпис)

Олексій КОСОЛАПОВ

«20» серпня 2024 року

Розділ 1. Вступ

Інтеграція України в Європейський освітній простір, основною вимогою якої є забезпечення якості вищої освіти, обумовлює нові підходи до підготовки майбутніх психологів. Поряд з цим, військова агресія проти України диктує особливі вимоги до особистості фахівця – надавача психологічних послуг. На зміну традиційній освітній моделі, що базується на пріоритеті простого засвоєння і відтворення інформації, має прийти нова модель, головною метою якої є вироблення у випускників ЗВО компетенцій, що дадуть їм змогу опанувати спеціальність в процесі практичної діяльності у мирний і воєнний час та подальшої додаткової освіти. Програма атестаційного екзамену зі спеціальності 053 «Психологія» та у галузі знань 23 «Соціальна робота» за спеціальністю 231 «Соціальна робота» розроблена відповідно до нормативних вимог підготовки фахівців, викладених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту. Її зміст орієнтує здобувачів вищої освіти не тільки на творче засвоєння фахових знань, а й на вироблення умінь, навичок і бажання займатися самоосвітою, оволодівати новою інформацією, уміння використовувати здобуті знання на практиці.

Атестаційний екзамен проводиться з метою перевірки відповідності рівня та якості підготовки випускників Національного університету цивільного захисту України вимогам другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеню засвоєння ними змісту освітньо-наукової програми «Психологічна і соціальна реабілітація». При цьому перевіряються як теоретичні знання, так і уміння (навики) випускників згідно вимог до спеціальності та рівня вищої освіти.

Інформаційною базою для формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення програмних результатів освітньо-професійної підготовки є змістові модулі за програмами навчальних дисциплін, що формують систему компетенцій здобувача вищої освіти і виносяться на атестаційний екзамен.

Атестаційний екзамен приймається Екзаменаційною комісією (ЕК).

Результати навчання та компетентності

Відповідно до освітньо-наукової програми «Психологічна і соціальна реабілітація» вивчення освітнього компоненту повинно забезпечити досягненню наступних результати навчання:

Програмні результати навчання 053 «Психологія» 231 «Соціальна робота»	ПР
здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних	ПР1

інформаційно-комунікаційних технологій. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	
Розробляти програми соціально-психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.	ПР 6
Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	ПР 7
Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.	ПР 12
Вирішувати фахові завдання в організації психологічної і соціальної реабілітації професійного контингенту сектору безпеки та оборони України та постраждалого населення.	ПР 16
Застосовувати інноваційні технології і групові форми соціально-психологічної реабілітації при роботі з психотравмою в осіб, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного, природного, соціального або воєнного характеру	ПР 17
Здійснювати систему реабілітаційних заходів, спрямованих на збереження, відновлення та корекцію психологічного здоров'я фахівців сектору безпеки та оборони України та інших верст населення.	ПР 18

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)	ЗК, СК
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 1
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 3
Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗК 4
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ЗК 6
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ЗК 7
Здатність розробляти та управляти проектами.	ЗК 8
Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ЗК 9
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 10
Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.	СК 1

Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.	СК 2
Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.	СК 3
Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, реабілітаційну, консультаційну, психодіагностичну) із використанням науково верифікованих методів та технік.	СК 4
Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.	СК 5
Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.	СК 6
Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.	СК 7
Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.	СК 10

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей
231 «Соціальна робота»:

Програмні компетентності (загальні та спеціальні)	ЗК, СК
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 1
Здатність розробляти і управляти проектами.	ЗК 2
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗК 3
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 4
Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ЗК 6
Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ЗК 7
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 8
Навички міжособистісної взаємодії.	ЗК 9
Здатність працювати в команді.	ЗК 10
Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.	СК 1
Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.	СК 2
Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.	СК 3

Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи	СК 4
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.	СК 5
Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.	СК 8
Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.	СК 10
Здатність до оволодіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у соціальній сфері.	СК 15

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей 053 «Психологія», 231 «Соціальна робота»:

Програмні компетентності (фахові)	ФК
Здатність здійснювати практичну і дослідницьку діяльність щодо ефективного вирішення завдань психологічної і соціальної реабілітації професійних контингентів сектору безпеки та оборони України та постраждалого населення.	ФК 1
Здатність будувати реабілітаційний процес із врахуванням порушень функцій організму і психіки працівників різних підрозділів сектору безпеки та оборони України та інших верст населення	ФК 2
Здатність застосовувати інноваційні технології і групові форми соціально-психологічної реабілітації при роботі з психотравмою в осіб, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного, природного, соціального або воєнного характеру.	ФК 3

Розділ 2. Перелік обов'язкових освітніх компонентів освітньо-наукової програми «Психологічна і соціальна реабілітація», що виносяться на атестаційний екзаме́н

№	Професійні обов'язкові компоненти
1.	Реабілітаційні ініціативи
2.	Практикум з психологічного інформування професійних контингентів
3.	Психологічна та соціальна реабілітація в системі соціально-психологічного супроводу професійних контингентів

4.	Психологія горя
5.	Методологія соціально-психологічного тренінгу
6.	Діагностика та корекція кризових станів особистості
7.	Консультавання в системі психологічної та соціальної реабілітації
8.	Педагогічна практика
9.	Науково-виробнича практика
10.	Переддипломна практика
11.	Атестаційний екзамен
12.	Виконання та захист кваліфікаційної роботи

Розділ 3. Перелік теоретичних питань, які виносяться на атестаційний екзамен

Реабілітаційні ініціативи

1. Реабілітація : сутність, види, історія виникнення.
2. Історичний аналіз виникнення та розвитку реабілітації як окремої галузі.
3. Що таке професійна реабілітація?
4. Розкрийте поняття соціальної реабілітації
5. В чому полягають особливості психологічної реабілітації
6. Сутність медичної реабілітації та її відмінності від інших видів.
7. Місце реабілітаційної психології в структурі психологічної науки і практики.
8. Співвідношення термінів «нейрореабілітація», «психологічна реабілітація», «соціальна реабілітація», «професійна реабілітація».
9. Реабілітаційні заклади в Україні та їх характеристика.
10. Місце реабілітаційної психології в структурі психологічної науки і практики.
11. Завдання психологічної реабілітації та її зв'язок з іншими видами.
12. Мета соціально-психологічної реабілітації.
13. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій.
14. Принципи проведення психологічної реабілітації постраждалим внаслідок психотравматичних ситуацій
15. Хвороби залежності та реабілітаційні психологічні технології.
16. Психічна та психологічна травма: відмінності та особливості.
17. Набуття травматичного досвіду та особливості його переживання.
18. Політравма та колективна травма.
19. Стрес як початкова реакція на травмівну подію. Поняття ПТСР и причини його формування.
20. Види послуг в межах психологічної реабілітації.
21. Керівні принципи МПК у системі реагування в надзвичайній ситуації.
22. Особливості використання під час психореабілітації методів і технік психотерапії
23. Принципи соціально-психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.
24. Соціально-психологічна реабілітація професійних контингентів
25. Соціально-психологічна реабілітація осіб з деструктивною поведінкою та залежностями.
26. Посткризове зростання в умовах соціально-психологічної реабілітації
27. Форми та методи роботи в межах здійснення заходів з соціально-психологічної реабілітації.

28. Психологічна реабілітація під час горювання через втрату близьких.
29. Психологічна реабілітація вимушених переселенців та внутрішньо переміщених осіб.
30. Психологічна реабілітація ветеранів війни та учасників бойових дій.

Практикум з психологічного інформування професійних контингентів

Психологічна та соціальна реабілітація в системі соціально-психологічного супроводу професійних контингентів

1. Соціальна реабілітація як діяльність, її цілі та задачі
2. Нормативно-правова база соціальної реабілітації
3. Структура соціальної реабілітації службовців підрозділів безпеки та оборони
4. Соціальна реабілітація на рівні соціально-психологічного супроводу військовослужбовців та працівників силових структур
5. Інтегральні технології соціально-психологічного супроводу
6. Медично-соціальні засади і критерії реабілітації контингентів сил безпеки та оборони
7. Соціальна валеологія військовослужбовців і працівників сил безпеки
8. Комунікативні техніки реабілітації й реінтеграції комбатантів
9. Духовно-емоційний аспект соціально-комунікативних технологій у відновленні соціальної та професійної спроможності службовців

Психологія горя

1. Дайте визначення поняття «горе» та його місце у психологічній теорії.
2. Опишіть основні стадії переживання горя за Е. Кюблер-Росс.
3. Розкрийте сутність моделі завдань горя Вордена.
4. Які психологічні механізми допомагають людині адаптуватися до втрати?
5. Чим ускладнене горе відрізняється від нормального процесу переживання втрати?
6. Які фактори впливають на глибину та тривалість переживання горя?
7. Порівняйте реакції на втрату у дітей, підлітків та дорослих.
8. Як впливають культурні та релігійні чинники на процес переживання горя?
9. Опишіть роль соціальної підтримки у процесі подолання втрати.
10. Які основні методи психологічної допомоги використовуються у роботі з горем?
11. Поясніть, як кризове консультування допомагає особам, що переживають горе.
12. Розкажіть про особливості групової терапії для людей у стані горя.
13. Які основні причини виникнення ускладненого горя?
14. Що таке травматичне горе та як його лікують?
15. Опишіть специфіку переживання горя у випадку втрати здоров'я чи працездатності.
16. Які виклики стоять перед психологом у роботі з темою горя?

17. Як попередити емоційне вигорання у професійній діяльності психолога, що працює з горем?
18. Чим відрізняються реакції на втрату в колективістських та індивідуалістичних культурах?
19. Розкажіть про можливості використання творчості у подоланні горя.
20. Які критерії успішної адаптації до втрати?
21. Чому важливо враховувати гендерні особливості у процесі надання психологічної допомоги при горі?
22. Як сучасні медіа впливають на суспільне сприйняття теми горя?
23. Які особливості роботи з людьми, що пережили багаторазові втрати?
24. Поясніть значення поняття «горювання».
25. Розробіть схему індивідуальної програми допомоги людині у стані горя.
26. Які особливості психологічної роботи з літніми людьми, які переживають втрату?
27. Як впливають попередні життєві кризи на процес переживання горя?
28. Поясніть роль сім'ї у підтримці особи, яка переживає втрату.
29. Які відмінності між переживанням горя у випадку раптової втрати та очікуваної втрати?
30. Які етапи роботи психолога у процесі консультування осіб, що перебувають у стані горя?

Методологія соціально-психологічного тренінгу

1. Дайте визначення тренінгу.
2. Охарактеризуйте основні процедури психодрами.
3. Проаналізуйте особливості управління фокус-групою.
4. Дайте класифікацію тренінгових груп.
5. Визначте мету психодрами.
6. Охарактеризуйте ролі учасників фокус-груп.
7. Охарактеризуйте ролеві функції членів групи.
8. Дайте характеристику основних вправ, використовуваних у психодрамі.
9. Визначте специфіку мотиваційного тренінгу.
10. Охарактеризуйте групові норми в тренінгу.
11. Дайте характеристику основних фаз розвитку психодрами.
12. Визначте специфіку тренінгу особистісного росту.
13. Охарактеризуйте стилі керівництва тренінговою групою.
14. Дайте характеристику основних методик, які використовуються в процесі психодраматичної дії.
15. Визначте специфіку комунікативного тренінгу.
16. Охарактеризуйте етапи розвитку тренінгової групи.
17. Дайте характеристику груп тілесної терапії.
18. Визначте особливості створення тренінгових програм для підрозділів ДСНС.
19. Опишіть структуру тренінгу.
20. Охарактеризуйте основні поняття тілесної терапії.

21. Визначте можливості використання групової психотерапевтичної роботи для клієнтів з ПТСР.
22. Опишіть процедуру створення сценарію заняття.
23. Визначте основні процедури тілесної терапії.
24. Дайте характеристику вікових, статевих, соціальних та інших обмежень для участі в тренінгу.
25. Опишіть різницю між психогімнастикою, розминкою і діагностичними вправами.
26. Визначте основні вправи, використовувані в тілесній терапії.
27. Проаналізуйте критерії ефективності тренінгової роботи.
28. Дайте характеристику Т-груп.
29. Визначте особливості груп арт-терапії.
30. Визначте вимоги до професійної підготовки керівника тренінгової групи.
31. Опишіть елементи учбового циклу в Т-групах.
32. Охарактеризуйте основні поняття арт-терапії.
33. Охарактеризуйте основні процедури в Т-групах.
34. Проаналізуйте основні процедури арт-терапії.
35. Визначте специфіку тренінгу вирішення конфліктів.
36. Проаналізуйте особливості поведінки керівника Т-груп.
37. Охарактеризуйте психодинамічну арт-терапію.
38. Визначте особливості тренінгу управлінських умінь.
39. Проаналізуйте мету Т-груп.
40. Охарактеризуйте особливості гуманістичної арт-терапії.
41. Визначте характеристику тренінгу організаційного розвитку.
42. Охарактеризуйте основні вправи, використовувані в Т-групах.
43. Проаналізуйте основні вправи, використовувані в арт-терапії.
44. Визначте особливості тренінгу командоутворення.
45. Дайте характеристику інкаунтер-груп.
46. Визначте особливості роботи груп трансактного аналізу.
47. Проаналізуйте особливості тренінгу лідерства.
48. Дайте визначення основним поняттям інкаунтер-груп.
49. Охарактеризуйте процедуру аналізу трансакцій.
50. Визначте особливості тренінгу ефективної самопрезентації.
51. Визначте роль керівника інкаунтер-груп.
52. Проаналізуйте основні типи трансакцій.
53. Дайте характеристику тренінга управління агресією.
54. Визначте основні процедури інкаунтер-груп.
55. Проаналізуйте процедуру аналізу життєвого сценарію.
56. Опишіть особливості тренінгу публічного виступу.
57. Визначте мету інкаунтер-груп.
58. Проаналізуйте сценарні послання і батьківське програмування.
59. Опишіть специфіку тренінгу міжкультурної комунікації.
60. Дайте характеристику основних вправ, які використовуються в інкаунтер-групах.

Діагностика та корекція кризових станів особистості

1. Сутність кризи. Її психологічна складова.
2. Поняття нормальної кризи.
3. Регресивна криза – сутність та особливості.
4. Перманентна криза – сутність та особливості.
5. Основні показники життєвої кризи.
6. Характеристика симптомів кризового стану
7. Типові ставлення до життєвої кризи
8. Природа виникнення життєвої кризи
9. Сутність та характеристика кризи розвитку
10. Класифікація життєвих криз
11. Критичний період та його відмінності від кризи.
12. Основні підходи до розуміння криз.
13. Види кризи (за Василюком Ф.Ю.).
14. Подія, яка викликає кризу – сутність, характеристика.
15. Характерні особливості життєвої кризи
16. Наслідки життєвої кризи.
17. Загальна типологізація кризових станів
18. Типологія кризових станів за Заікою В.М.
19. Типологія кризових станів за Козловим В.В.
20. Типи життєвих криз (за П. П. Горностай).
21. Вікова криза: поняття, особливості протікання.
22. Періодизація вікового розвитку. Види вікових криз.
23. Вікові кризи дорослішання та дорослості.
24. Стратегії старіння особистості.
25. Втрати як причина життєвої кризи.
26. Типологія втрат.
27. Стадії горя.
28. Напрямки в дослідженні феномену втрати.
29. Сутність синдрому втрати.
30. Горе як реакція людини на втрату.
31. Критичні періоди процесу горя.
32. Характеристика симптомокомплексів горя.
33. Сутність «нормального» горя.
34. Ознаки переживання горя.
35. Ускладнене горе.
36. Сутність самогубства та характеристика суїцидальної поведінки.
37. Ознаки, за якими можна визначити можливе самогубство.
38. Цикл формування суїцидальних думок.
39. Види самогубств.

40. Мотиви суїцидальної поведінки.
41. Детермінанти самогубств.
42. Психологічна допомога у випадку важкої втрати.
43. Трьохступенева модель допомоги у випадку гострої реакції втрати.
44. Сутність паліативної допомоги хворим.
45. Комплексна модель психологічної допомоги у роботі з паліативними пацієнтами.
46. Психологічна допомога паліативним пацієнтам.
47. Специфічні умови надання психологічної допомоги паліативним пацієнтам.
48. Психологічний супровід осіб, що є близькими чи опікунами паліативних пацієнтів.
49. Соціальна ізоляція – сутність та види.
50. Форми ізоляції.
51. Депривація – сутність та особливості.
52. Рівні депривації.

Консультування в системі психологічної та соціальної реабілітації

1. Поняття «клієнта» в соціальному консультуванні.
2. Потенційні клієнти соціального консультування.
3. Процес подолання складних життєвих обставин.
4. Орієнтація на потреби клієнта.
5. Соціальне виключення клієнтів.
6. Сім'я – як клієнт соціального консультування.
7. Особливості підходів щодо розв'язання проблем людей похилого віку.
8. Молодь та діти – як клієнти консультування.
9. Характеристика підходів до особистості клієнта у соціальній роботі.
10. Місце консультування у професійній діяльності соціального робітника.
11. Сутність і основні характеристики консультування.
12. Визначення терміну «соціальне консультування».
13. Складові соціального консультативного процесу.
14. Соціоекономічні фактори виникнення проблем.
15. Соціальна адаптація клієнта.
16. Вплив соціальної адаптації на соціалізацію клієнта.
17. Роль соціального консультування у регулюванні адаптивних процесів.
18. Типологія клієнтів, які звертаються за консультативною допомогою.
19. Культурні та етнічні детермінанти процесу консультування.
20. Принципи дотримання інтересів клієнта.
21. Соціологічно-орієнтовані теорії надання консультативної допомоги.
22. Психологічні теорії надання консультативної допомоги.
23. Комплексні теорії надання консультативної допомоги.
24. Особливості професійного спілкування у соціальному консультуванні.

25. Комунікативний потенціал консультанта.
26. Зміст, мета, засоби, функції професійного спілкування.
27. Значення невербального спілкування у соціальному консультуванні.
28. Бар'єри спілкування в процесі консультування.
29. Сутність і особливості взаємодії консультанта і клієнта.
30. Види взаємодії консультанта і клієнта.
31. Експертна оцінка проблеми клієнта.
32. Встановлення контакту. Техніка міжособистісної ефективної взаємодії.
33. Емпатія до клієнта, її рівні і види.
34. Моделі комунікації з клієнтом.
35. Стратегія взаємодії з клієнтом у консультуванні.
36. Принципи міжособової взаємодії консультанта і клієнта.
37. Класифікація потреб і проблем клієнта.
38. Причини виникнення помилок при спілкуванні
39. Аспекти спілкування з клієнтами у соціальному консультування.

Розділ 4. Рекомендована література

4.1. Основна:

1. Освітньо-наукова програма «Психологічна і соціальна реабілітація» для підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» та у галузі знань 23 «Соціальна робота» за спеціальністю 231 «Соціальна робота». Х.: НУЦЗУ, 2024. 119с.
2. Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології Т.2: монографія / за заг. ред. В.П. Садкового, О.В. Тімченка. Х.: НУЦЗУ, 2022. 436 с.
3. Афанасьєва Н.Є. Основи психогігієни та психопрофілактики: навч. пос. – Х.: НУЦЗУ, 2016. 91 с.
4. Базарний С.В. (заступник командира військової частини А3880 з морально-психологічного забезпечення). Соціальна реабілітація військовослужбовців. <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v32/38.pdf>
5. Кокун О. М., Мороз В. М., Лозінська Н. С., Пішко І. О. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України: метод. посіб. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2021. 301 с.
6. Кризова психологія: навчальний посібник / за ред. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2010. 401 с.
7. Максименко С.Д. Психологічна допомога тяжким соматично хворим : навч. посіб. / С.Д. Максименко, Н.Ф. Шевченко. – К. : Ін-т психології імені Г.С. Костюка; Ніжин : Міланік, 2007. – 115 с.
8. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Р.Мисули, Л.О.Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005.- 402 с.

9. Медична і соціальна реабілітація: Підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 464 с.
10. Оніщенко Н.В., Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти : монографія - Х. : Право, 2014. – 584 с.
11. Олексюк О. Є. Психологія кризова та травмуючих ситуацій : навчально-методичний посібник. Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 420 с.
12. Психологія екстремальних та кризових ситуацій : навч.-метод. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 053 «Психологія» / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М. та ін. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 356 с.
13. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя: монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 160 с.
14. Черезова І.О. Психологія життєвих криз особистості : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ, БДПУ, 2016. – 193 с.
15. Черній А., Колодич О. Інклюзивна освіта. Практикум : навчальний посібник / А. Черній, О. Колодич. – Рівне : РОППО, 2020. – 180 с.
16. Терапія горя; переклад та адаптація В. Зливков, С. Лукомська. Київ. 2021. 259 с.
17. Шевченко Н. Ф. Психологічна допомога в кризових та екстремальних ситуаціях: навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 192 с.
18. Шевченко О. Т. Психологія кризових станів. Київ : «Здоров'я», 2015. 120 с.

4.2. Додаткова:

1. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію / пер. з англ. Я. Кремінської. Львів: Свічадо, 2014. 420 с.
2. Вікова психологія : навч. посіб. для ВНЗ / О. П. Сергєєнкова [та ін.]. К.: Центр учб. літ., 2012. 376 с.
3. Галян О.І., Галян І.М. Експериментальна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2012. 400 с.
4. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Джонсон Девід В. ; [пер. з англ. В. Хомика]. К. : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с.
5. Домедична допомога в умовах надзвичайних ситуацій. Практичний посібник. / Волянський П.Б., Гур'єв С.О., Долгий М.Л., Дрозденко Н.В., Іскра Н.І., Макаренко А.М., Стрюк М.П., Терент'єва А.В. // К.: Видавництво друкарня 2016. 151 с.
6. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності. К.: КІМУ, 2002. 210 с.

7. Лефтеров В. О. Психотренінг в ОВС: практичний досвід, організація проведення та перспективи подальшого впровадження / В. О. Лефтеров. – 2008. Т. II. 286 с.

8. Максименко С.Д., Зайчук В. О., Клименко В. В., Папуча М. В., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Підруч. для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2004. 704 с.

9. Мисула Ю. І. Ефективність методу EMDR у терапії посттравматичного стресового розладу // Клінічна психіатрія / Clinical psychiatry. 4 (79), 2014. С. 84–87.

10. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів : Вид-во Українського католицького університету. «Свічадо», 2014. 120 с.

11. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. К.: Знання, 2000. 204 с.

12. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. К. : Либідь, 2003. 376 с.

13. Тогобицька, В. Д. Психокорекція професійних деструкцій працівників МНС України : дис. ... кандидата психол. наук : спец. 19.00.09 / Тогобицька В. Д. – Х., 2011. 254 с.

14. Шатирко Л.О. Експериментальна традиція психології навчання в Україні. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 325 с

Розділ 5. Критерії оцінки знань здобувачів вищої освіти під час складання комплексного державного екзамену

5.1. Під час складання комплексного державного екзамену здобувач вищої освіти повинен виявити знання та уміння, викладені в таблиці 1.

Таблиця 1

Знання	Уміння
Здобувач вищої освіти повинен знати:	Здобувач вищої освіти повинен вміти:
Реабілітаційні ініціативи - Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. - Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. - Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі або мультидисциплінарних контекстах. - Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
Практикум з психологічного інформування професійних контингентів -Спеціалізовані концептуальні знання,	- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з

Знання	Уміння
<p>що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	<p>метою розвитку нових знань та процедур</p> <p>-Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі або мультидисциплінарних контекстах</p>
<p>Психологічна та соціальна реабілітація в системі соціально-психологічного супроводу професійних контингентів</p> <p>-Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	<p>- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>-Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>
<p>Психологія горя</p> <p>-Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.</p> <p>-Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p>	<p>- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>-Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>-Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур</p>
<p>Методологія соціально-психологічного тренінгу</p> <p>-Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.</p> <p>-Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.</p>	<p>- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>-Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>-Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур</p>

Знання	Уміння
<p>Діагностика та корекція кризових станів особистості</p> <p>- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	<p>- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур</p> <p>- Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>- Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>
<p>Консультації в системі психологічної та соціальної реабілітації</p> <p>- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>- Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	<p>- Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур</p> <p>- Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>- Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>

5.2. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів – реальні, точно обрані ознаки, величини, які виступають вимірниками об'єктів оцінювання та є підставами для встановлення конкретної кількості балів (конкретної оцінки) за виконану роботу, виявлені знання і вміння здобувача.

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів за результатами атестаційного екзамену:

90–100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

80–89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач;

65–79 балів – за знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

55–64 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

50–54 балів – за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

35–49 балів (незадовільна кількість балів) – за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

0–34 балів (незадовільна кількість балів) – за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв’язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Начальник кафедри
психології діяльності в особливих умовах

Наталія ОНІЩЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми
«Психологічна та соціальна реабілітація»

Олег НАЗАРОВ